

Droga Uczennico, Drogi Uczniu,

właśnie rozpoczyna się kolejny rok naszej pracy. Karta, którą trzymasz w dłoni, to zestaw niezbędnych wymagań dla PIĄTOKLASISTY. W skupieniu zapoznaj się z tabelą, bo w trakcie roku szkolnego będziemy ją uzupełniać. Wtedy zobaczysz:

1. W czym możesz być ekspertem i uczyć innych (zaznacz „Jestem mistrzem”).
2. Z czym sobie dobrze radzisz (zaznacz „Potrafię”).
3. Co jeszcze nie do końca umiesz (zaznacz „Prawie”).
4. Co robisz po uzyskaniu dodatkowej pomocy (zaznacz „Z podpowiedzią”).
5. Co Ci się myli, nie pamiętasz, co jest do powtórki i ćwiczeń (zaznacz „Jeszcze nie”).

Bądź szczerą/y, **to bardzo ważne**, przede wszystkim dla **Ciebie!** Twoja szczerność wpłynie na to, co będziemy robić na lekcjach języka polskiego w kolejnym roku 😊

Imię i nazwisko ucznia:

Podpis rodzica/opiekuna:

.....

Spełniam warunki określone w wymaganiach dla klasy 4 oraz:

Niezbędne wymagania	poziom	Jestem mistrzem	Potrafię	Prawie	Z podpowiedzią	Jeszcze nie
Wyodrębniam i omawiam obrazy poetyckie	O	Samodzielnie rozpoznaję w tekście środki poetyckie, wyjaśniam ich funkcję, wskazuję wartości w wierszu.	Charakteryzuję podmiot liryczny, wymieniam uczucia, jakie wyraża utwór, wyodrębniam obrazy w wierszu.	Określam temat utworu,	Wyjaśniam przy pomocy naprowadzających pytań, kto jest podmiotem lirycznym, omawiam budowę wiersza.	Podaję tytuł i autora utworu
Rozpoznaję fikcję literacką; rozróżniam elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.	R	Opowiadam w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze, wskazuję bez pomocy	Wskazuję bohaterów, wydarzenia realistyczne i fantastycznych,	Definiuję pojęcia: -realizm, -fikcja, fantastyka, przedstawiam	Wymieniam bohaterów utworu, wymieniam najważniejsze wydarzenia	

		nauczyciela elementy realistyczne i fikcyjne, uzasadniam swoje zdanie.		miejsce i czas wydarzeń.	przedstawione w utworze.	
Objaśniam znaczenie dosłowne i przenośne tekstu.	R	Samodzielnie wyjaśniam, dostrzegam różnice.	Wyjaśniam po usłyszeniu słów – kluczy. Dostrzegam różnice.	Wyjaśniam i dostrzegam różnice na podstawie wypowiedzi innych.	Dostrzegam różnice przy pomocy naprowadzających pytań nauczyciela.	
Określam funkcję narratora w utworze.	R	Samodzielnie i bezbłędnie wskazuję narratora i określam jego funkcję.	Określam funkcję narratora.	Wskazuję narratora. Rozróżniam narrację pierwszoosobową i trzecioosobową.	Wskazuję narratora na podstawie wypowiedzi nauczyciela.	
Wyodrębniam elementy składające się na spektakl teatralny i film (reżyseria, gra aktorska, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka);	R	Wymieniam znanych aktorów, reżyserów, oceniam wybrane filmy lub przedstawienie.	Wymieniam elementy składające się na spektakl teatralny, film.	Przedstawiam osoby tworzące film i opisuję ich pracę, określam 1–2 cechy osób wykonujących zawody związane z filmem	Opowiadam swój ulubiony film lub przedstawienie teatralne.	Wskazuję swój ulubiony film lub przedstawienie teatralne.
Wskazuję w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.	R	Wyjaśniam różnice między informacją	Wskazuję informacje wyrażone	Wskazuję informacje wyrażone	Na podstawie przykładu podaję	

		wyrażoną wprost a pośrednio.	pośrednio.	wprost.	informacje wyrażone wprost.	
Redaguję opis krajobrazu zgodnie z podanymi przez nauczyciela kryteriami.	T	Samodzielnie redaguję spójny i poprawny opis krajobrazu Stosuję właściwą kompozycję i charakterystyczne słownictwo, wyrażam emocje wywołane widokiem .	Zgodnie z kryteriami redaguję opis krajobrazu , stosuję sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu .	Redaguję opis krajobrazu według wzoru, wydzielam akapity w wypowiedzi pisemnej.	Wymieniam najważniejsze elementy opisu krajobrazu opisuję ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach	
Redaguję sprawozdanie zgodnie z podanymi przez nauczyciela kryteriami.	T	Samodzielnie redaguję spójne i poprawne sprawozdanie. Stosuję właściwą kompozycję i słownictwo charakterystyczne dla sprawozdania.	Odróżniam informacje ważne od mniej istotnych. Redaguję sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem. W sprawozdaniu uwzględniam opinię o wydarzeniu, wydzielam w tekście akapity.	Redaguję plan sprawozdania i gromadzę słownictwo. Redaguję sprawozdanie z pomocą nauczyciela.	Wymieniam elementy sprawozdania.	

Redaguję opowiadanie twórcze	T	Samodzielnie redaguję spójne opowiadanie twórcze, w którym stosuje opisy i dialog. Stosuję właściwą kompozycję i słownictwo.	Zgodnie z kryteriami redaguję opowiadanie twórcze, które zawiera co najmniej 130 słów, wydzielam akapity w wypowiedzi pisemnej.	Redaguję, korzystając z pomocy, opowiadanie twórcze zgodnie z planem.	Wymieniam cechy opowiadania twórczego, redaguję plan opowiadania.	Wyjaśniam, czym jest opowiadanie twórcze.
Redaguję charakterystykę	T	Samodzielnie redaguję spójną charakterystykę, wykorzystuję frazeologizmy wzbogacające język pracy. Stosuję właściwą kompozycję.	Zgodnie z kryteriami redaguję charakterystykę, które zawiera co najmniej 130 słów, podaję przykłady uzasadniające cechy. wydzielam akapity w wypowiedzi pisemnej.	Redaguję, korzystając z pomocy, charakterystykę zgodnie z planem.	Wymieniam elementy charakterystyki postaci, opisuję postać.	Wyjaśniam, czym jest charakterystyka
Rozróżniam współczesne formy komunikatów i odpowiednio się nimi posługuję, zachowując zasady etykiety językowej -sms.	T	Samodzielnie redaguję SMS-a , redaguję komentarz do podanego posta.	Redaguję SMS-a do kolegi, wymieniam udogodnienia i zagrożenia wynikające z ko-	Wypowiadam się na temat własnych sposobów komunikowania się z innymi.	Rozpoznaję różne sposoby komunikowania się w internecie.	Wymieniam różne sposoby komuni-

			munikowania się w internecie.			kowania się w internecie.
Rozróżniam współczesne formy komunikatów i odpowiednio się nimi posługuję, zachowując zasady etykiety językowej- e-mail.	T	Samodzielnie redaguję e-mail, uwzględniam wszystkie zasady.	Poprawnie zapisuję adres e-mailowy, określam temat wiadomości, stosuję poprawne zwroty do adresata, stosuję poże-gnalne zwroty grzecznościowe, informuję poprawnie odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku.	Redaguję-mail do kolegi, stosuję niektóre zasady pisania listów elektronicznych.	Wymieniam zasady pisania listów elektronicznych	Odróżniam list elektroniczny od listu tradycyjnego.
Redaguję reklamę.	T	Wymyślam i samodzielnie redaguję hasła reklamowe .	Objaśniam sposób wpły-wania reklam na nasze życie, redaguję reklamę.	Podaję przy-kłady reklam, omawiam cechy reklam.	Odróżniam tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów.	przedstawiam znaczenie słowa <i>re-klama</i>
Wskazuję cechy mitu	R	Samodzielnie omawiam problematykę poznanych mitów	Omawiam problematykę poznanych mitów.	Wskazuję cechy charakterystyczne mitów.	Wymieniam bogów greckich i ich atrybuty.	Wymieniam poznane

		i wskazuję cechy typowe dla gatunku.				ne mity.
Wskazuję cechy legendy	R	Samodzielnie wskazuję w utworze cechy legend. Omawiam problematykę legend	Podaję przykłady potwierdzające, że utwór jest legendą.	Wskazuję wydarzenia historyczne, fantastyczne i fikcyjne.	Wymieniam cechy legendy.	Wymieniam poznaną legendę.
Rozpoznaję czytany tekst jako nowelę	R	Samodzielnie uzasadniam, że utwór jest nowelą, podaję przykłady z tekstu potwierdzające słuszność moich rozważań	Podaję przykłady potwierdzające, że utwór jest nowelą. Posługuję się pojęciami: - utwór jednowątkowy, punkt kulminacyjny.	Wymieniam cechy noweli.	Przy pomocy nauczyciela wymieniam elementy świata przedstawionego w noweli.	Wymieniam tytuł poznanej noweli.
Rozpoznaję czytany tekst jako powieść oraz wskazuję jego cechy gatunkowe.	R	Wypowiadam się na temat utworu, uzasadniam, podając przykłady z tekstu, że utwór jest powieścią.	Podaję przykłady potwierdzające, że utwór jest powieścią. Posługuję się pojęciami: - utwór wielowątkowy, bohater pierwszoplanowy, drugoplanowy, epizodyczny,	Wymieniam cechy powieści.	Przy pomocy nauczyciela wymieniam elementy świata przedstawionego w poznanych powieściach.	Wymieniam tytuł poznanej powieści.

			fabuła, wątek, akcja			
Rozpoznaję odmiany powieści i opowiadania .	R	Bez błędnie rozpoznaję odmiany powieści i opowiadania.	Rozpoznaję odmiany powieści.	Wymieniam cechy powieści fantasy, młodzieżowej .	Korzystając z pomocy nauczyciela, wymieniam cechy powieści młodzieżowej i fantasy.	Wymienia tytuły powieści poznanych na lekcjach
Wyjaśniam funkcję w tekście następujących środków stylistycznych: - epitet, - porównanie, - przenośnia, - uosobienie, - wyrazy dźwiękonaśladowcze, - zdrobnienie, - zgrubienie, - pytanie retoryczne, - powtórzenie.	A	Prawidłowo i samodzielnie wyjaśniam funkcję w tekście: epitetów, porównań, przenośni, uosobienia, ożywienia, wyrazów dźwiękonaśladowczych, zdrobnień, zgrubień, pytania retorycznego, powtórzenia.	Wyjaśniam funkcję w tekście: epitetu, porównania, przenośni, uosobienia, ożywienia, wyrazów dźwiękonaśladowczych.	Wskazuję w tekście środki stylistyczne.	Korzystając z wskazówek nauczyciela, rozpoznaję środki stylistyczne.	
Stosuję zasady pisowni wyrazów z ó i u ,rz i ż, ch i h, ą i om, ę i en, wielką literą.	Z	Zapisuję bezbłędnie wszystkie podane wyrazy z wymienionymi trudnościami ortograficznymi.	Tworzę wyrazy pokrewne. Bez błędnie zapisuję wyrazy z ó, rz, ż, ch i h	Stosuję zasady ortograficzne pisowni wyrazów z wymienionymi	Wymieniam zasady ortograficzne pisowni wyrazów z wskazanymi trudnościami	

			wymiennym.	trudnościami ortograficznymi.	ortograficznym .	
Stosuję zasady pisowni cząstki -by.	Z	Przekształcam wypowiedzenia, stosując łączną lub rozdzielną pisownię cząstki <i>by</i> .	Stosuję w zdaniach odpowiednie formy czasowników z cząstką <i>by</i> i poprawnie je zapisuję, poprawnie zapisuję cząstkę <i>by</i> ze spójnikami.	Wymieniam zasady ortograficzne regenerując pisownię wyrazów z cząstką-by.	Odróżniam formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika.	
Stosuję zasady pisowni wyrazów z partykuła „nie”.	Z	Zapisuję bezbłędnie wszystkie podane wyrazy z „nie”.	Stosuję zasady pisowni. Posługuję się definicjami, wyjaśniając pisownię wyrazów.	Wymieniam zasady ortograficzne regenerując pisownię wyrazów z”nie”.	Wyszukuję informacje dotyczące pisowni wyrazów z „nie”.	Wymieniam części mowy.
Poprawnie stosuję przecinek, dwukropek,	Z	Bezbłędnie zapisuję teksty pod względem interpunkcyjnym.	Bezbłędnie stosuję w zdaniach przecinki i dwukropek.	Zgodnie z wskazówkami stosuję w tekście przecinek i dwukropek.	Przy pomocy nauczyciela stosuję w zdaniach przecinek i dwukropek.	
Rozpoznaję następujące typy wypowiedzeń: - zdanie pojedyncze, - zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie, - równoważnik zdania.	R	Bezbłędnie rozpoznaję poznane typy wypowiedzeń. Rysuję wykresy zdań złożonych.	Odróżniam zdanie złożone współrzędnie od zdania złożonego podrzędnie.	Odróżniam zdanie złożone od pojedynczego . Rysuję	Wymieniam typy wypowiedzeń, korzystając z wskazówek.	

			Wyznaczam zdania składowe.	wykreślenie zdania pojedynczego .		
Stosuję równoważniki w praktyce językowej.	Z	Wyjaśniam, jaką funkcję pełnią równoważniki zdania.	Poprawnie stosuję równoważniki.	Rozpoznaję równoważniki zdania w tekście.	Wyjaśniam, co to jest równoważnik zdania.	
Odróżniam części mowy odmienne od nieodmiennych.	R	Bezbłędnie odróżniam części mowy odmienne od nieodmiennych.	Wskazuję odmienne i nieodmienne części mowy.	Rozpoznaję odmienne i nieodmienne części mowy.	Korzystając z wypowiedzi, wymieniam odmienne części mowy.	
Rozpoznaję w wypowiedziach liczebnik i określam jego rodzaj.	R	stosuję poprawne formy liczebników głównych i porządkowych, stosuję poprawne formy liczebników zbiorowych, -poprawnie odmieniam liczebniki wielowyrzowe.	Odróżniam liczebniki główne od porządkowych, wskazuję liczebniki zbiorowe.	Definiuję pojęcia: liczebniki główne i porządkowe .	Wskazuję liczebniki wśród innych części mowy.	
Określam formę gramatyczną o - czasownika.	Z	Samodzielnie określam formę czasownika, wskazuję: - osobę, - liczbę, -rodzaj, - czas, - tryb.	Odmieniam czasownik przez rodzaje, osoby, liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym.	Odmieniam czasownik przez, rodzaje, osoby i liczby w trybie orzekającym. Omawiam czasy cza-	Wymieniam tryby czasownika.	

Rozpoznaję formy rzeczownika.	Z	Rozpoznaję formę rzeczownika, stosuję poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie.	Definiuję rzeczowniki własne i pospolite, wymieniam rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej i rzeczowniki występujące tylko w liczbie mnogiej.	sownika. Odmieniam rzeczownik przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej, nazywam rodzaj rzeczownika.	Definiuję pojęcie rzeczownik.	Wskazuję rzeczowniki.
Poprawnie stopniuję przymiotniki i przysłówki	Z	Stopniuję przymiotniki i przysłówki, wykorzystuję tę umiejętność podczas układania zdań.	Stopniuję przymiotniki przysłówki w sposób prosty regularny, odróżniam stopniowanie proste od opisowego, Wymieniam wyrazy, które stopniują się nieregularnie.	Odmieniam przymiotnik, tworzę przysłówki od przymiotników, wymieniam stopnie przymiotnika i przysłówka.	Definiuję pojęcie przymiotnik, przysłówek.	
Rozpoznaję w wypowiedziach spójnik, przyimek.	Z	Bezbłędnie wskazuję przyimki i spójniki i definiuję ich funkcję, poprawnie uży-	Rozróżniam wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas.	Wskazuję w tekście spójniki i przyimki.	Przy pomocy nauczyciela wskazuję spójniki, przyimki, wśród innych części mowy.	

		wam przyimka na przed nazwa- mi niektórych państw w bierni- ku i miejscowni- ku,	Wskazuję spójniki łączące zdania lub wyrazy.			
Rozpoznaję związki wyrazów w zdaniu.	R	Poprawnie wskazuje w zdaniu wszystkie związki ,samodzi- elnie rysuję wykres zdania pojedynczego.	Wskazuje w zdaniu związek główny i związki poboczne.	Wskazuje w zdaniu wyrazy, które tworzą związek główny.	Korzystając z wskazówek, wymienia związki wyrazowe.	
Rozpoznaję w zdaniu podmiot , nazywam rodzaje podmiotu.	Z	Bezbłędnie roz- poznaję podmiot szeregowy i pod- miot domyślny oraz przekształ- cam tekst, unika- jąc powtórzeń poprzez wprowa- dzenie podmiotu domyślnego.	Wskazuję i nazywam pod- miot szerego- wy oraz pod- miot domyślny i gramatyczny.	Przy pomocy nauczyciela wskazuję podmiot w zdaniu.	Definiuję pod- miot szeregowy , podmiot do- myślny.	Wskaz- uję wykon- awcę czynno- ści w zdaniu.
Rozpoznaję w zdaniu orzeczenie.	Z	Bezbłędnie wska- zuję orzeczenie w zdaniu.	Wskazuję orzeczenie w zdaniu.	Definiuję po- jęcie: osobo- wa forma cza- sownika.	Definiuję poję- cie: czasownik.	
Rozpoznaję okolicznik i dopełnienie w zdaniu.	Z	Wyjaśniam funkcję dopełnienia i okolicznika w zdaniu	Rozpoznaję w zdaniu okolicznik, dopełnienie.	Wymieniam pytania, na które odpo- wiada dopeł- nienie i oko- licznik.	Definiuję poję- cia: dopełnie- nie, okolicznik .	

Rozpoznaję przydawkę w zdaniu.	Z	Bez błędnie wyszukuję przydawkę w zdaniach i nazywam funkcje przydawki.	Rozpoznaję w zdaniu przydawkę, nazywam części mowy, którymi jest wyrażona.	Wymieniam pytania, na które odpowiada przydawka.	Definiuję przydawkę .	
Rozpoznaję w wypowiedziach związki frazeologiczne, rozumiem ich znaczenie oraz poprawnie stosuję w wypowiedziach;	N	Wykorzystuję związki frazeologiczne podczas redagowania wypowiedzi pisemnych.	Wskazuję dosłowne znaczenie związków frazeologicznych.	Zastępuję wskazane sformułowania związkami frazeologicznymi.	Odczytuję znaczenia związków frazeologicznych i podaję przykłady ich zastosowania .	wyszukuję związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym.
Odróżniam informacje o faktach od opinii.	Z	Wskazuję różnice w zawartości komunikatów zawierających fakty i opinie.	Odróżniam informacje o faktach od opinii.	Definiuję pojęcie fakt, opinia.	Korzystając z pomocy nauczyciela wypisuję informacje .	
Stosuję wyrazy wieloznaczne do tworzenia własnych wypowiedzi.	Z	Tworząc wypowiedzi, poprawnie stosuję wyrazy wieloznaczne.	Tworzę wypowiedzi, stosując wyrazy wieloznaczne na podstawie wzoru.	Podaję przykłady wyrazów wieloznacznych.	Wyjaśniam, co to jest wyraz wieloznaczny.	
Tworzę tekst spójny, logiczny i uporządkowany.	T	Redaguję samodzielnie spójny, logiczny i	Tworzę poprawny tekst według wzoru.	Redaguję tekst spójny i uporządkowa	Korzystając ze wskazówek nauczyciela,	

		uporządkowany tekst.		ny.	tworzę logiczny tekst.
Korzystam ze słowników: języka polskiego, ortograficznego, frazeologicznego.	Z	Korzystam ze słowników podczas redagowania wypowiedzi pisemnej .	Korzystam ze słowników – języka polskiego i frazeologicznego.	Wyszukuję w słowniku ortograficznym wyrazy i zasady	Korzystam ze słownika ortograficznego .
Odtwarzam treść lektur i innych ważnych tekstów: Clive Staples Lewis, Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa; Ferenc Molnár, Chłopcy z Placu Broni; René Goscinnny, Jean-Jacques Sempé, Mikołajek (wybór opowiadań Bolesław Prus „Katarzynka” Adam Mickiewicz, Pan Tadeusz (wybrane fragmenty); wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie; wybrane wiersze: Jana Brzechwy, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Anny Kamieńskiej, Joanny Kulmowej, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Leopolda Staffa, Juliana Tuwima, Jana Twardowskiego, oraz pieśni patriotyczne (w tym Rota Marii Konopnickiej)	N	Analizuję problematykę utworu.	Wskazuję tematykę utworu.	Samodzielnie przedstawiam treść utworu.	Z podpowiedzią opowiadam treść utworu.

Wyjaśnienie oznaczeń poziomu uczenia się:

1. podstawowe
 - N – nazywanie (powtarza fakty i podstawowe pojęcia)
 - R – rozumienie (wyjaśnia pomysły lub koncepcje)
 - Z – zastosowanie (wykorzystuje zdobyte informacje w nowych sytuacjach).
2. ponadpodstawowe
 - A – analizowanie (wyciąga powiązania między pomysłami)
 - O – ocenianie (uzasadnia stanowisko lub decyzję)
 - T – tworzenie (tworzy nowe, oryginalne prace)